

Satsning för framtidstro i utvecklingsområden

Förslag till beslut

Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden:

1. Vd får i uppdrag att etablera satsningen för framtidstro i utvecklingsområdena i linje med inriktningen i förslaget samt att inom ramen för 50 miljoner kronor och i enlighet med styrelsens arbetsordning teckna erforderliga avtal med samarbetspartners.

Sammanfattning

Ärendet innehåller förslag på etablering av en koncerngemensam satsning på framtidstro i Framtidenkoncernens utvecklingsområden.

Samtliga sex utvecklingsområden tillhör de med mest resurssvaga jämfört med övriga staden. De kompensatoriska insatserna från staden bedöms idag inte vara tillräckliga. Detta bidrar till otrygghet och bristande framtidstro och försvårar därmed för genomförandet av *Framtidenskoncernens strategi för utvecklingsområden 2020-2030*. I enlighet med strategin avser koncernen att etablera ett arbete som i strategin beskrivits som en ”social investeringsfond” och genomföra en omfattande satsning på kompensatoriska insatser.

Satsningen bedöms kunna positivt påverka uppväxtåren för den generation barn och unga som bor i Göteborgs utvecklingsområden. En ”social investeringsfond” (fonden) kan både skapa trygghet och framtidstro och är därigenom en viktig förutsättning för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025. Fondens insatser kommer att fokusera på att i betydligt större skala än idag erbjuda aktiviteter före och efter skolan, sommar- och extrajobb samt föräldrastöd och därmed bidra till att överbrygga glapp som idag finns mellan aktörers verksamhet i utvecklingsområdena.

De insatser som stöds av fonden förväntas leda till effekter som ökad social delaktighet, förbättrad hälsa, ökad tillit genom meningsfull fritid samt trygga och nära relationer.

För att säkra långsiktigheten och underlätta samarbeten med andra aktörer har Förvaltnings AB Framtiden tidigare föreslagit att medel för arbetet med fördel kan placeras i en allmännyttig stiftelse. Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden beslutade i ärendet 2020-12-18, §6 Då bildandet av stiftelse är en fråga av principiell beskaffenhet hemställdes ärendet till kommunfullmäktige som 2021-06-10 beslutade att avslå Förvaltnings AB Framtidens hemställan om att få bilda en stiftelse. Kommunfullmäktige hade att ta ställning till stiftelse som organisatorisk form för satsningen och inte rörande ambitionen att skapa en ”social investeringsfond” i sig. Förestående ärende föreslår därför att en satsning etableras inom befintlig organisation.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde individen. Att satsa på sociala investeringar i linje med förslaget bedöms på sikt också bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

Avsikten är att planera för en satsning på sociala investeringar i omfattningen 50 mnkr till under perioden 2022 – 2026. Möjlighet finns att för tiden fram till 2030 utöka och fortsätta satsningen med ytterligare 50 mnkr.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Förslaget om att göra en koncerngemensam satsning på framtidstro i stadens särskilt utsatta områden innefattar flera viktiga sociala aspekter. Att på detta sätt arbeta med sociala investeringar, som en del i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden, bedöms öka förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden år 2025. Allokerade resurser ska användas till att stärka barn och ungdomars förutsättningar för goda livsvillkor i koncernens utvecklingsområden. Barns uppväxtvillkor är både en del i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och det som anges om barns egna rättigheter. Barns uppväxt och framtida liv påverkas mycket av socioekonomiska faktorer. Genom att tidigt investera i förebyggande insatser för barn och unga skapas stora samhällsekonomiska vinster jämte värden för den enskilde individen. Den sociala dimensionen har därmed starka kopplingar till de ekonomiska aspekterna.

De insatser som finansieras förväntas leda till effekter som ökad social delaktighet, förbättrad hälsa, ökad tillit genom meningsfull fritid samt trygga och nära relationer. Genom att finansiera komplementära insatser kopplat till skolans arbete ökar möjligheten att fler barn lämnar grundskolan med godkända betyg och kan fullfölja gymnasiet. Utbildningsnivå har ett direkt samband med ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Många unga i stadens särskilt utsatta områden saknar förebilder och nätverk ut i arbetslivet. Satsningar på sommarjobb och på att utveckla ungdomars entreprenöriella förmågor underlättar en framtida etablering på arbetsmarknaden.

I de satsningar som utvecklas söker koncernen samverkan med idéburen sektor, akademi och lokalt engagerat näringsliv vilket stärker civilsamhälle och socialt kapital i koncernens utvecklingsområden.

Samverkan

Ärendet har inte bedömts vara föremål för samverkan.

Expedieras

De bostadsförvaltande dotterbolagen; Bostadsbolaget, Familjebostäder, Gärdstensbostäder, Poseidon samt GöteborgsLokaler och Störningsjouren.

Bilagor

1. Riskanalys - Satsning för framtidstro i utvecklingsområden

Ärendet

Föreliggande ärende innehåller förslag på att göra en större satsning på framtidstro genom sociala investeringar med syftet att förbättra förutsättningarna för barn och unga i våra utvecklingsområden. Ärendet är en del av genomförandet av koncernens strategi för utvecklingsområden, i strategin benämnt ”social investeringsfond”.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Utifrån kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av Göteborgs Stad ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 har Framtidenkoncernen beslutat om en strategi för hur koncernen ska arbeta så att målet kan nås. I *Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden 2020-2030* framgår att det ska bildas en ”social investeringsfond för framtidsgenerationen”. För att säkra långsiktigheten och underlätta samarbeten med andra aktörer har Förvaltnings AB Framtiden tidigare föreslagit att medel för att arbeta med sociala investeringar i koncernens utvecklingsområden med fördel kan placeras i en allmännyttig stiftelse. Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden beslutade i ärendet 2020-12-18, §6. Då bildandet av stiftelse är en fråga av principiell beskaffenhet hemställdes ärendet till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige hade att ta ställning till stiftelse som organisatorisk form för satsningen och inte rörande ambitionen att skapa en ”social investeringsfond” i sig. Kommunfullmäktige fattade den 2021-06-10, §9beslut om att avslå Förvaltnings AB Framtidens hemställan om att få bilda en stiftelse.

I ärendet som hemställdes till kommunfullmäktige visades på två organisatoriska alternativ för att skapa en social investeringsfond (se bild 1). Alternativ A att bilda och placera medel i en allmännyttig stiftelse och ett alternativt B där riktade resurser satsas internt på bolaget.

Bild 1. Tänkbara konstruktioner

		För- och nackdelar
A	Allmännyttig stiftelse	+ Stärker möjligheterna till externa samarbeten + Stärker möjligheterna till extern finansiering + Säkrar långsiktighet i verksamheten + Stort manöverutrymme + Ger ett starkt signalvärde (-) Lägre kontroll över verksamhetens utveckling (-) Medlen lämnar koncernen
B	Operativ ”investeringsfond” (riktad satsning)	+ Fortsatt rådighet över medlen + Kan främja samarbete inom koncernen och inom Göteborgs Stads organisation (-) Svårare med externa samarbeten (-) Kan bli kortsiktigt om medlen bedöms behövas till något annat

Alternativ A, att bilda en stiftelse och föra över medel till en egen juridisk person bedömdes ha bättre förutsättningar än alternativ B att attrahera kapital från andra aktörer

och därmed ”växla upp” Framtidens satsning. Utifrån möjligheten att verksamheten skulle omfatta mer kapital bedömdes den organisationsformen ha en högre förutsättning för måluppfyllelse. Alternativ B bedömdes därmed ha en jämförelsevis lägre förutsättning för måluppfyllelse gentemot ambitionen att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025.

Alternativ B ger trots detta möjligheter för koncernen att skapa goda effekter genom stora och långsiktiga satsningar. Att satsa medel i angiven omfattning bedöms fortsatt vara en viktig insats för att nå målet i strategin för utvecklingsområden. Genom satsning kan Framtiden möjliggöra ett arbetssätt som i stort saknas idag, med längre och mer omfattande åtaganden som kan göra skillnad i våra utvecklingsområden.

Sociala investeringar

En social investering är en avgränsad insats som i förhållande till ordinarie arbetssätt förväntas ge bättre utfall för insatsens målgrupp och samtidigt leda till minskade samhällsekonomiska kostnader på sikt. Begreppet investering betonar det långsiktiga perspektivet liksom ett medvetet risktagande; att man på ett strukturerat sätt satsar resurser för att uppnå ett visst resultat, utan att på förhand säkert veta att detta kommer att åstadkommas.

Behov

Ojämligheter från barndomen tenderar att följa med hela livet. Under barns tidiga uppväxtår kan främjande och förebyggande insatser (sociala investeringar) ge stora effekter och innebära mer jämlika villkor under resten av livet.

Samtliga koncernens sex utvecklingsområden tillhör de med mest resurssvaga jämfört med övriga staden. Den ekonomiska situationen bland barnfamiljer utgör en grundläggande förutsättning för barns uppväxtvillkor. Faktorer som arbetslöshet, låg inkomstnivå, stress och ohälsa hos föräldrar eller vårdnadshavare, bristande relationer till andra vuxna och dåliga boendeförhållanden, är exempel på socioekonomiska faktorer som har negativ inverkan/påverkan på barns förutsättningar till en god uppväxtmiljö¹.

I egenskap av att vara en stark sammanhållande aktör i stadens särskilt utsatta områden avser Framtidenkoncernen att genom sociala investeringar bidra med kompletterande åtgärder i relation till de socioekonomiska faktorer som påverkar barn och unga tidigt i livet. Genom att investera i barn och unga är vår bedömning att vi kan bidra till ökad trygghet och framtidstro i våra utvecklingsområden, vilket ökar förutsättningarna för måluppfyllelse 2025. På sikt bedöms de sociala investeringarna bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader. Sociala investeringar förväntas ge samhällsnyttor i form av förbättrade skolresultat, förbättrad hälsa bland barn och ungdomar, ökat socialt deltagande bland barn och ungdomar, förstärkt tillit och förstärkt socialt kapital.

Koncernens planerade satsning föreslås inrikta sig mot att i Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered främja följande ändamål:

- 1) barn och ungas förutsättningar att klara skolan
- 2) barn och ungas förutsättningar för en meningsfull fritid
- 3) ungdomars möjlighet till sommarjobb och extraarbete
- 4) föräldrastödande insatser

¹ Göteborgs Stad (2017), Jämlikhetsrapporten 2017 – skillnader i livsvillkor i Göteborg

Förstärkning av Framtidenkoncernens sociala insatser

Framtiden har av sin ägare getts ett stort socialt ansvar och koncernen bedriver idag ett flertal olika sociala insatser i dotterbolagens regi. Vissa aktiviteter genomförs koncerngemensamt men i huvudsak saknas koncernövergripande koordinering. I flera områden genomförs samma typ av insatser i samverkan med samma aktörer. Att addera mer resurser till insatser som har en tydlig karaktär av sociala investeringar bedöms också ge ökade möjligheter att gemensamt kraftsamla kring verkningsfulla insatser som ökar tryggheten och framtidstro i alla koncernens utvecklingsområden.

Att genomföra föreslagna satsningar innebär att insatser kan genomföras med samordningsvinster och förbättrade förutsättningar för lärande och uppväxling av värdeskapande initiativ. Insatser som redan bedrivs av koncernens olika dotterbolag kommer inte att påverkas av en koncerngemensam satsning i enlighet med förslaget. Dotterbolagen beslutar själva om sina sociala insatser, men en koncerngemensam satsning innebär en möjlighet till förstärkning och uppväxling av det goda arbete som redan görs, samtidigt som nya och mer resurskrävande initiativ kan genomföras.

Med en större satsning som har till syfte att förbättra förutsättningarna för barn och unga ges möjlighet att skapa mer långsiktiga samarbeten med olika aktörer, som det är idag tenderar många sociala insatser att bedrivs i projektform vilket medför att man är sårbar för budgetförändringar på årsbasis.

Dotterbolagen kommer också fortsatt att kunna genomföra sociala insatser lokalt men genom att göra en koncerngemensam kraftsamling ges möjlighet att bedriva mycket mer omfattande initiativ med en helhetssyn kring samtliga sex utvecklingsområden. Exempel på verksamhet som skulle kunna utvecklas är satsningar inom koncepten ”Lights On” och ”Skolan som arena”. Genom satsningen skulle koncernen kunna bidra till mer omfattande fritidsverksamhet än vad varje enskilt bolag förmår, alltså stärka mängden och kvaliteten på aktiviteterna. Ett annat exempel är att investera i lekplatser med aktivitetsledare, föräldrastödjare och dylikt, dvs att bygga upp nytänkande koncept kring lekplatsen som generationsöverskridande mötesplats. Runt om i Sverige finns ett antal intressanta exempel på nya former av mötesplatser där man arbetar med att stärka ungdomars kreativa utrymme och framtidsmöjligheter, exempelvis Subtopia² och Changers Hub³ i Botkyrka kommun.

De insatser som finansieras av satsningen ska ha en kompensatorisk ansats där syftet är att komplettera – snarare än överlappa - skola och andra kommunala förvaltningars uppdrag. Då ändamålet gränsar till flera olika kommunala nämnders kärnuppdrag ska dialog och samverkan med (för insatsen) berörda förvaltningar ske.

Förväntade resultat:

- Ökad trygghet och framtidstro i utvecklingsområdena, vilket ökar förutsättningarna för att nå målet om att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025.
- På sikt bedöms de sociala investeringarna bidra till ökade fastighetsvärden genom tryggare boendemiljöer och lägre förvaltningskostnader.

² <https://www.subtopia.se/>

³ <https://www.changershub.se/>

- Samhällsnyttor i form av förbättrade skolresultat, förbättrad hälsa bland barn och ungdomar, ökat socialt deltagande bland barn och ungdomar, förstärkt tillit och förstärkt socialt kapital.

Uppföljning av resultat ska ske för varje insats och de långsiktiga effekterna kommer att följas genom styrkortet kopplat till Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden.

Styrning och ledning

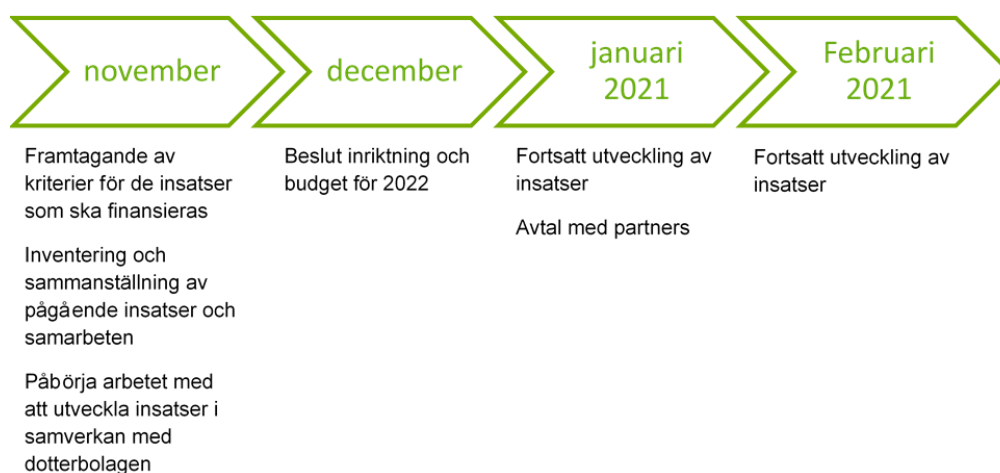
Satsningen föreslås etableras inom ramen för Förvaltning AB Framtidens verksamhet och vd bemyndigas att teckna erforderliga avtal med samarbetspartners. Inriktningen är att planera för satsningar motsvarande 50 miljoner under perioden 2022-2026. Ambitionen är att dessa fördelas relativt jämt under en femårsperiod med något lägre omfattning under 2022.

Förvaltnings AB Framtiden ansvarar för utvecklingen av ändamålsenliga insatser och samarbeten. För att säkerställa lokal förankring och relevans ska samverkan ske med områdesansvariga i dotterbolagen genom Superrådet och dess undergrupper. Varje år fastställer bolaget budget och inriktning för de insatser som satsningen ska finansiera.

Styrmodellens tydlighet och enkelhet syftar till att minska risken för den styrningsineffektivitet som bedömdes föreligga för alternativ B. Bedömningen är att fondens konstruktion möjliggör en utökad koncernsamordning, ändamålsenliga samarbeten med externa parter och bidrar till måluppfyllelse för strategin för utvecklingsområden.

Styrelsen informeras löpande i samband med uppföljningen av strategin för utvecklingsområden.

Genomförande

Bolagets bedömning

Bolagets bedömning är att förslaget genom kompensatoriska och komplementära insatser riktade mot barn och unga väsentligt ökar förutsättningarna att nå målen i Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden och därmed målet att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025.

Riskerna med att arbeta med sociala investeringar genom att satsa angivna medel bedöms som hanterbara. Se bilaga 1.

Datum

Underskrift

Namnförtydligande

.....

Terje Johansson

VD och koncernchef

.....

Lars Just

Ekonomichef

.....

Anna-Karin Trixe

Stabschef

Riskanalys - Satsning för framtidstro i utvecklingsområden

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Konsekvens	Riskenivå	Åtgärder
Risk för finansiell påverkan på bolaget	Risk för att en satsning på "social investeringsfond" kan resultera i att andra insatser på kort sikt behöver prioriteras bort.	1	2	2	Genom Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden finns ekonomisk beredskap för sociala investeringar. Då koncernen har fortsatt full rådighet över medlen kan omfattningen på satsningen ändras samt balanseras över den föreslagna perioden.
Risk för förtroendeskada hos hyresgäster	Risk för att satsningen leder till minskat förtroende från hyresgästerna genom att förväntningar inte infrias.	1	3	3	Satsningen innebär ökande resurser till sociala investeringar jämfört med nuläge. Tydlig kommunikation genomförs om satsningens syfte, ändamål och arbetsformer.
Risk för ifrågasättande av affärsmässighet	Risk för att satsningen ifrågasätts av hyresgäster eller andra aktörer utifrån om den är affärsmässigt motiverad.	2	3	6	Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden bygger på evidens för vilka åtgärder som både skapar samhällsnytta och affärsnytta. Den utökade satsningen på sociala investeringar tar sin utgångspunkt i andra aktörers beprövade erfarenheter. Satsningen ska driva fram innovationer vilket inbegriper visst risktagande. Risken hanteras genom systematisk uppföljning och utvärdering.
Risk för påverkan av omvärldsförändringar	Risk för att möjligheten att nå målet försvåras av förändringar i omvärlden, exempelvis gällande utveckling i samhällsekonomi, arbetsmarknad, bostadsmarknad, migrationsmönster eller utveckling av kriminell verksamhet.	1	2	2	Aktiv omvärldsbevakning och ett agilt arbetssätt.

Risk för förseningar i genomförande	Risk för att tidplanen för att starta upp den utökade satsningen på sociala investeringar inte håller och att erforderliga beslut för att komma igång förskjuts framåt i tiden, vilket kan leda till att insatser försenas, engagemang svalnar och att kortsiktiga förväntade effekter från satsningen försenas.	2	2	4	Insatsen att arbeta med sociala investeringar är en del av Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden. Strategin är beslutad och väl förankrad.
Risk för otydlighet i styrning	Risk för otydlighet rörande styrning och ledning då satsningen är en del av den interna organisationen på moderbolaget.	2	3	6	Frågan omhändertas genom ett tydligt mandat till VD samt årlig verksamhetsplanering och förankring i koncernens gemensamma råd och grupper.
Risk för bristande intresse hos externa aktörer	Risk för att externa aktörer inte är intresserade av att samverka inom relevanta områden och därmed växlar upp och bidrar till den satsning som Framtidenkoncernen gör.	1	3	3	Tydlig kommunikation kring satsningens syfte och ändamål.
Extern kommunikation	Risk för otydlig kommunikation som kan påverka potentiella partners intresse för att samverka i satsningen. Risk för otydlig kommunikation om satsningens ändamål och att det kan upplevas som att Framtidenkoncernen "tar över" andra organisationers ordinarie uppdrag.	2	3	6	Tydlig kommunikation kring satsningens syfte och ändamål. Tydlig kommunikation om att de insatser som finansieras genom satsningen ska vara ett komplement där det behövs. Kontinuerlig dialog med berörda förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad.
Intern koordinering	Risk för otydlig intern kommunikation som kan innebära att bolagen fortsätter jobba parallellt med vissa sociala insatser istället för att få samordnings- och uppskalningsvinster genom den koncerngemensamma satsningen.	2	2	4	Koncernen arbetar i en ny modell för styrning och genomförande av strategin vilket möjliggör gemensamma prioriteringar och samordning.